СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.



SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXIV. Ч. 220. Джерзи Сіті, Н. Дж., середа, 22. вересня, 1926. VOL. XXXIV. No. 220. Jersey City, N. J., Wednesday, September, 22. 1926. THREE CENTS

БУРЯ НИЩИТЬ ДАЛІ КРАЇ НАД МЕКСИКАНСЬКИМ ЗАЛИВОМ.

ЧИСЛО ЖЕРТВ ГУРАГАНУ НА ФЛОРИДІ.

МІЯМІ, Флорида, 20. вересня. — Число вбитих підчас страшного гурагану, що навістив східне побереже Флориди в суботу рано, стверджено досі на 325 осіб. Число ранених начисляють на 4,000. Втрату маєтку рахують на 50 мільонів долярів. Досі ще не найдено коло 40 осіб.

Дбугі обчислення, однак, подають число жертв богато більше, а дехто самих убитих начисляє на півтора тисячі.

Щоби не допустити до рабунків на румовищах, стейтовий уряд завів сейчас в цілій полосі, обнятій гураганом, воєнний стан. Населення має заховуватися невстрашимо; в деяких околицях уже розпочато відбудову краю.

ДАЛЬШИЙ ПОХІД ГУРАГАНУ.

НЮ ОРЛІНС, 20 вересня. — Перейшовши понад полудневу частину Флориди, страшний гураган звернувся дальше на північний захід, перейшов через Мексиканський залив, і коло неділі вечером ударив на середу частину стейту Алабами та засягнув стейт Місісіпі й Луізіяну.

Тут, однак, його сила вже далеко не дорівнювала силі, яку він проявив на Флориді. Всеж таки міста Мобіл, в стейті Алабамі, та Пенсакола потерпіли тяжко. В місті Джексоні, в стейті Алабамі, мало згинути підчас бурі 5 людий, а кількоро других по других місцевостях того стейту. Гураган зірвав телеграфічні лінії. Всі зелізниці покинені.

КРАЙ СПІШИТЬ НА ДОПОМОГУ НАВІЩЕНИМ ОКОЛИЦЯМ.

ВАШИНГТОН, 20. вересня. — Президент Кулидж видав публичний заклик до громадянства дати допомогу навіщеним гураганом околицям. Президент каже давати поміч через Амереканський Червоний Хрест.

Рівночасно президент приказав департаментам (міністерствам) фльоти й армії помагати стейтовому урядови Флориди в його ратунковій діяльности.

Ідучи за сим приказом, федеральні коралблі, форти, аероплани, прибережна сторожа та почтова обслуга почали помагати жертвам нещастя.

УРЯД НЕ ЗГОДЖУЄТЬСЯ НА НІЯКЕ ОБМЕЖЕННЄ ЙОГО ЗАСТЕРЕЖЕНЬ.

ВАШИНГТОН, 20. вересня. — Президент Кулидж заявив, що Злучені Держави не можуть пристати на ніяке обмеженнє їх застережень щодо приступлення до світового суду при Лізі Народів. Держави-члени мусять приняти сі резервації в цілости, бо найменче обмеженнє їх Злучені Держави будуть вважати за їх відкиненнє.

„ХЛОПЦІ ЛІПШІ МИМО ЗМЕНШЕННЯ ЦЕРКОВНОГО ВПЛИВУ".

НЮ ЙОРК, 20 вересня. — Киванис Клоб видав на основі докладного розсліду заяву, що нарікання на деморалізацію серед хлопців не відповідають правді. Правда, хлопці в нинішні часи не стоять уже так під упливом церкви, як вони стояли кількадесять літ тому, але мимо сього хлопці в віці від 9. до 18. року життя на загал богато ліпші, як вони були минувшого покоління.

Після обчислень сього клюбу, церковний вплив на молодіж зменшився на половину.

11 КОРАБЛІВ БОРЕТЬСЯ ЗІ СТРАШНИМИ БУРЯМИ НА ОКЕАНІ.

НЮ ЙОРК, 20. вересня. — Радіові вісти з Атлянтійського океану подають, що на океані панує від суботи страшна буря. Одинайцять великих океанових кораблів найшлося в полосі бурі, але лишень два з них мали поважні клопоти. Потерпіли сильно кораблі Минетонка, що пливе з Лондону до Бульонь, та француський корабель Совуа. Минетонка хиляєся так сильно, що богато людий побилося тяжко, а одна пасажирка зломила собі ногу.

ОБРАБУВАВ СВОГО БРАТА.

БОСТОН, 20. вересня. — На Гарольда Карбо з полудневої частини міста напало на вулиці двох розбишаків, які відобрали від нього готівкою 150 долярів та ще й забрали чек на 950 долярів. На його крик надбігла поліція й, пустившися в погоню, зловила напасників. Коли розбишаків сконфронтовано на поліції з обрабованим, сей, на своє велике здивованнє пізнав в одному з напасників свого рідного брата Дика: Гарольд тоді заявив поліції, що він не хоче дальшого ведення справи, але поліція сьому спротивилася.

ЗАКЛИКАЮТЬ ПОКІНЧИТИ ПАСЕЙСЬКИЙ СТРАЙК.

ПАСЕЙК, Ню Джерзі, 20. вересня. — Джеймс Стар, віцепрезидент юнії Де Юнайтид Текстил Воркерс оф Америка, видельогований сею юнією до ведення пасейського льокалю на час страйку, видав публичний заклик до священиків, банкирів і бизнесменів поробити заходи до покінчення довготреваючого пасейського страйку.

НОВИЙ ЕСПАНСЬКИЙ АМБАСАДОР ДЛЯ АМЕРИКИ.

МАДРИД, 19. вересня. — Сеньор Паділля, новий еспанський амбасадор, призначений для Злучених Держав Америки, виїхав до Америки та прибуде прямо до Филаделфії, де відчинить на світовій виставі еспанський павільон.

ПЕРЕМІНЕНО ПЕТРОПАВЛОВСЬКУ КРІПОСТЬ В МУЗЕЙ.

ЛЕНІНГРАД, 19. вересня. — Петропавловську кріпость, яка через більше як 200 літ була цитаделею і тюрмою, в якій коротали свій вік найвизначнійші люде Росії, перемінено в музей.

НЕБУВАЛИЙ ДОЩ І ГРАД.

Дня 16. липня ц. р. над селом Глинна, дрогочинського повіту, пронеслась страшна хмара з дощем і градом. Зі старих людей такого дощу і граду ніхто не памятає. На протязі цілої години падав цей страшний дощ з градом, яким збито всі ярові посіви, а сіно залито водою. Багато ріжного птацтва по лісах і полях побито. По подвірях, а особливо на вулицях села, так багато було води і з такою силою вона текла, що вибивала по дорозі ями на один метер глибиною. Страти від повені дуже великі.

ЩЕ НЕ ПОЛОВИЛИ СЛОНІВ.

За слонами, що повтікали з цирку коло Кренбрук, Б. К., шукають дальше, та зловити їх щораз трудніще. Слони, що повтікали ще 6. серпня, пасуться спокійно в густім лісі, шість миль на полудне від Кренбрук, але за той час досить подичілии, і не дають людям приступити до себе. Дня 2. вересня один Індіянин побачив слона, самицю, і хотів закинути їй шнур на шию, та се так її розлютило, що Індіянин заледви втік з життям.

ТЯЖКА КАРА.

Далеко в Азії є країна Сіям, де істнує такий закон, що всі злі і сварливі жінки знаходяться під опікою уряду, котрий видає їх заміж за тих хлопців та вдівців, які в чомусь провинились. Така кара для чоловіка є дуже тяжкою, бо зла та сварлива жінка навіть і з селянської хати зробить тюрму на ціле життя.

$4,000,000 ДАЛИ ДЛЯ СТРАЙКАРІВ.

Центральна рада „червоних" юній в Москві переслала до Лондону знов півтора міліона долярів на підмогу для страйкуючих майнерів в Англії. Таким робом загальна сума, переслана з Росії для майнерів в Англії, доходить вже до чотирох міліонів долярів.

БАНДИТИ МОРДУЮТЬ.

В селі Бушери, здолбунівського повіту, бандити напали на вдову Марію Морозюкову, яку вбили сокирою разом з її 3-літнім сином. Причини невідомі. Провадиться слідство.

ВИСТАВА ЖІНОЧОЇ ШТУКИ І ПРОМИСЛУ.

Від дня 27-го вересня до 2-го жовтня с. р. відбудеться в Ню Йорку в HOTEL ASTOR Виставa жіночої штуки і промислу (INTERNATIONAL EXPOSITION OF WOMEN'S ARTS & INDUSTRIES). Ся вистава є міжнародня і возьмуть в ній участь всі жіночі організації Америки. Союз Українок в Америці занимається уряджeнням української секції на сій виставі і просить о надісланнє українських вишивок, килимів, виробів вибиваних пацьорками, тканин, ґерданів і пр. на адресу предсідательки Союза Українок, Mrs. JULIA JAREMA, 129 EAST 7th ST., NEW YORK CITY. Висилати як найскорше почтою INSURED за зворотним рецепісом. Надіслані предмети будуть виставлені на сій виставі, а відтак відіслані по укінченню вистави посилаючим. Належить сподіватись, що Українки які мають по їх домах стільки прекрасних оказів української штуки, вишлють свої предмети негайно і сим поможуть дати Американцям пізнати українську штуку і культуру. — Відділ С. У. А.

ВТОПИЛОСЯ ТРИ ЖІНКИ, А СВОЇ ЛЮДЕ НЕ ДАЛИ РЯТУНКУ.

Дня 19. липня ц. р. на Круделевецькому каналі біля водопою проти села Журавок, одружунської ґміни, дрогичинського пов., переїзджаючи на човні вище згаданий канал, втопилося дві жінки, Е. Шахнюк, Г. Кацько і дівчина Л. Котар. З ними переїзджали ще дві жінки і 4 мущини. Один кінець човна, в котрому стояли мущини, був сильно затоплений і вони, боючись, щоб вода не залила човна, повернули його до берега. Не доїхавши до берега, одна жінка вискочила з човна, а всі останні також повпадали у воду. Мущини стали чеплятись за Наумa, який вміє плавати, в наслідок чого останній не зміг спасти свою жінку. Жінки, що топилися, просили помочі в стоявших на березі селян, яких було біля 20 чоловік — всі односельчане, але ніхто з них не поміг нещасним. Один тільки селянин Ф. подав тонувшій жінці граблі, за які і вчепилася решта нешасних. Але не втримав Ф. граблів, не зміг витягнути потопаючих, бо ніхто йому не допоміг; всі приймали це за жарти і всі жінки пішли на дно. Бачучи це, селянин Ф. пирнув і витягнув жінку. Просьби до инших не мали успіху. Ніхто не рушився з місця і три жінки втопився в каналі.

ГАЛИЦЬКІ ЕМІҐРАНТИ В ХАРКОВІ.

Приїхала до Харкова через Москву з Чехо-Словаччини нова партія західно-українських еміґрантів в числі 113 осіб. Принято тут їх дуже щиро. Деякі кваліфіковані сили найдуть працю в урядах і господарських організаціях. Більшість хотять утворити взірцеву сільсько-господарську комуну, для чого булаб дана їм відповідна скількість землі в однім шматку на південній Україні.

ВЕЛИКІ НЕБЕСНІ СКАРБИ.

Та велика сила електричности, що знаходиться в небесних просторах і яка виявляє себе в часі бурі осліплюючим світлом (блискавицями) та грізним громом, нині людьми вживається до праці: електричне світло, телеграфи, телефони, радіо, трамваї, фабрики, а навіть вже є аероплани, які завдяки діланню електрики можуть літати. Цю силу люде досі витворюють з помічю динамо-машини.

Недавно в Франції в часі бурі від ударів грому розтопилися в громохроні 12 мідяних дротів на просторі 40 метрів, розтоплення котрих елекричною енергією динамо-машини коштувало 140 міліонів франків. По обчисленню вчених електротехників один удар грому коштує 14 тисяч франків.

Щоб ця велика та коштовна сила не тратилась дармо та не шкодила людям, учені люде думають над винаходом таких машин, з помічю котрих можнаб виловлювати електрику з небесних просторів і вживати її до праці, яка нічого не буде коштувати.

ПЕРЕХІД КАТОЛИЦЬКИХ КСЬОНДЗІВ НА ПРАВОСЛАВЄ.

„Дня 8. серпня ц. р. в православному соборі на Празі, в Варшаві, відбулося урочисте прийняття в лоно православної церкви католицьких ксьондзів Гушна і Петрушки з польської католицької народньої церкви. Обряд цей згромадив у соборі велику скількість людей.

„На середині церкви, на спеціяльній катедрі зайняв місце гродненський епископ Олексій в окруженню православного духовенства. Ксьондзи Гушно і Петрушка підчас богослуження були одягнені в католицькі ризи.

„Молитви були відчитані епископом Олексієм в польській мові. Також в польській мові вдчитали ксьондзи православний символ віри.

„Митрополичий хор відспівав молитви в мові славянській, по відспіванню яких еп. Олексій вложив на ксьондзів зложені хрести, які звичайно носять православні священики. Потім відбулася Служба Божа, в якій нові священики православні взяли участь. Підчас богослуження виголосив ксьондз Гушно проповідь у польській мові, в якій зазначив вагу і значіння злуки католицького народнього костела з православною церквою в Польщі".

Так про це пише півурядовий „Новий Курер Польський".

ЛИСІ НЕ Є МУДРІЙШІ.

Англійський учений, лорд Кліфорд Чодлі, який спеціяльно простудіював лічничу силу промінів світла, заявляє свою незгоду з думкою, що лисі люде є мудрійші від не-лисих. „Я знав, — каже він, — розумних людей з буйним порoстом волосся, але й знав дурних, що були лисі". Лисина, по його думці, повстає часто зі звичайних і природних причин і не має нічого спільного з силою ума.

ТРУДНОЩІ В ЗБЛИЖЕННЮ ФРАНЦІЇ ДО НІМЕЧЧИНИ.

ПАРИЖ, 20. вересня. — Все те, що обговорив француський міністер заграничних справ Бріянд секретно в Тоарі з німецьким міністром заграничних справ Штреземаном в справі остаточної ліквідації француско-німецького антагонізму, прийде під обради француського парляменту. Обради відбудуться завтра і будуть тайні. Публика не буде допущена.

Бріянд стрінеться з опозицією, але найбільша трудність буде зі сторони премієра Поанкаре, який здавна був противником дійсного порозуміння з Німеччиною, а тільки змагав до цілковитого її знищення. Політика Бріянда є отже в засаді протилежна його переконанням. Бріянд одначе має за собою два важні аргументи, а то, що це, що Франція зобовязується тепер, а саме евакувати німецьку територію, вона й так буде мусіла зробити, але допера за 9 літ. Тоді одначе вона не одержить за те ніякої рекомпезати, а тепер може дістати значну фінансову допомогу з боку Німеччини. А далі Франція находиться тепер в дуже натягнених відносинах з Італією. Італійська політика на Середземнім Морю може довести до дуже важкого конфлікту з Францією, а в такій хвилі добре бути забезпеченим з боку Німеччини. Поза тим Бріянд повтаряє улюблену Поанкарем фразу, що всі договори мають бути точно виконані, значить і верзальський договір. Це може приєднати Поанкаре.

ЛІҐА НАЦІЙ НЕ ПОВИННА ІНТЕРВЕНІЮВАТИ В НАЦІОНАЛЬНИХ СПРАВАХ.

ЖЕНЕВА, 20. вересня. — Міжнародна Федерація Товариств Ліґи Націй звернулася до Ліґи Націй з резолюціями в справі усунення обмежень іміґрації. Лорд Сесил відповідав, що Ліґа не повинна мішатися в чисто національні справи, хиба що має до цего право на підставі певних договорів. Справа та буде відослана до спеціяльного комітету.

„ЦІСАРСЬКИЙ" КИЛИМ ПІДЕ НА ЛІЦИТАЦІЮ.

ЛОНДОН, 20. вересня. — До Америки везуть з Лондону славний „цісарський" килим, який кількасот літ тому назад подарував перський шах російському цареви Петрови Великому. Цар знова подарував його австрійському цісареви Леопольдови Першому. Габсбурги держали його аж до завалення Австрії.

В Америці хочуть його продати за $500.000. Кажуть, що правдоподібно куплять його до Метрополітен-музею.

НЕ ДОЗВОЛЯЮТЬ НА ПРИМУС ПРАЦІ

ЖЕНЕВА, 20. вересня. — В Лідзі Націй перейша ухвала, що не вільно слувати до роботи в приватних підприємствах робітників в тих краях, які є під мандатом держав, що є членами Ліґи Націй.

НІМЕЦЬ ВИНАЙШОВ НОВИЙ КРІС, ЩО СТРІЛЯЄ БЕЗ ГУКУ.

БЕРЛІН, 20. вересня. — Герман Пліт винайшов новий кріс, який стріляє автоматично, даючи за одним махом 25 вистрілів, але так, що не чути ніякого гуку. Стріляннє відбувається при помочи тиснення воздуху. Вже роблено проби, що до яких задержано тайну. Кажуть, що той новий винахід принесе з собою переворот у війні. Пліт хоче його відпродати тільки Німеччині за ціну $1,500.000. Коли Німеччина не відкупить того винаходу, він його знищить і другим державам не відступить.

ГОРЯЧІ ЖЕРЕЛА СЛУЖАТЬ ДО ОГРІВАННЯ МІСТА.

БУДАПЕШТ, 20. вересня. — В околиці міста Будапешту і під містом появилися горячі жерела. Таке жерело відкрив властитель одного з великих готелів, що лежить в самій середині міста. А що з топленнем в Угорщині погано і воно дуже дорого коштує, впав властитель готелю на помисл огрівати готель при допомозі води з горячого жерела. Коли його спроби покажуться доцільними, ціле місто готово піти його слідами.

15 ГОДИН ЖДАЛИ НА ФІЛЬМ З ВАЛЕНТІНОМ.

ЛОНДОН, 20. вересня. — Коли появилася оповістка, що в одніи з кінових театрів будуть виставляти фільмову штуку „Син Шейка", кинулася публика до каси, щоби дістати тикет та побачити щераз Валентіна. Публика ждала на отворенне каси через 15 годин, але головно ждали самі жінки. Між нишим прийшла на представленне авторка тої історії, яку показувано на фільмі. Всі жінки вихобили з театру з заплаканими очима.

РОЗВОДИТЬСЯ ДРУГИЙ СИН КАЙЗЕРА.

БЕРЛІН, 20. вересня. — Айтель Фридрих, другий син німецького кайзера Вілгельма, розводиться зі своєю жінкою Софією Шарльоттою, закидуючи їй пониженнє її становища через те, що вона віддається фільмовим студіям і виступає часами в кіні. Княжна Шарльотта, яка була замужною вже 20 літ, не жила з Айтельом Фридрихом від яких 10 літ, вважаючи його за здегенерованим людину.

Процес той викликав велику сензацію, але на велиний жаль для цікавих, буде відбуватися при замкнених дверах. Допущена буде тільки найблизша родина.

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Ситі і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ЧИ НЕ ТАК, ЯК У НАС?

На иншім місци передруковуємо статтю з старокраєвої ґазети „Діло", як голос старокраєвого священика про потребу уздоровлення церковних відносин в Галичині. „Діло" це та ґазета, яка найбільш поширена між українським духовенством в краю, якої шеровцями є священики і на якої редакцію мають рівнож великий вплив священики, бо вона є навіть в добрім контакті з самим Юром. Все те було саме причиною, що наші поступовці називали „Діло" малощо не клерикальною ґазетою.

Те ото „Діло" поміщує тепер голос священика, який цікавий для нас не тільки з того боку, що виказує нам цілу внутрішну тарґедію українсько-католицької церкви і її духовенства та вірних в краю, але ще й тому, що подібний той голос до йоти до тих голосів, які появляються тепер і у нас в Америці як голоси з боку укр. кат. духовенства і вірних. Дивним дивом сходяться ті голоси, хоч писані ріжними людьми і на ріжних півкулях. А сходяться тому, що писані вони тими, що мають однакове українське серце, одну і ту саму українську душу і одні й ті самі українські почування. Писані тими, що там і тут мають на оці добро українського народа, і нічо більше. І тому тільки, що в тих саме голосах нема особистих амбіцій ні порахунків, нема злоби ні ненависти до осіб, ні до церкви і владик, сходиться старокраєва критика епископів Хомишина і Коциловського вповні з тою критикою, якій ми піддаємо діяльність епископа Богачевського в Америці.

Тут і там ті самі промахи. Тут і там розбиттє церкви і повний занепад церковного авторитету. Тут і там повне завмерте всякого життя серед духовенства, бо кождий уникає другого, бо не знає, з ким приходиться йому говорити, чи з „своїм", чи з донощиком. Тут і там шириться моральна гнилизна, наскрізь нездорові відносини, які забивають не тільки авторитет самих епископів серед народа і духовенства, але забивають і саму церкву. І річ природна, що в таких обставинах укр. кат. церква не може відповісти тим важким завданням, які покладає на ню теперішна хвиля, ні там в старім краю ні навіть тут в Америці.

І дійсно важко нашому народови зрозуміти, чому в ту важку добу боротьби за наше національне визволення маємо аж трох епископів, проти яких звернена ненависть цілого українського народу. Чому саме епископ Хомишин і Коциловський можуть спокійно провокувати цілий український нарід далі і чому Рим їх не відкличе, хоч весь нарід домагається їх усунення, хоч для такого усунення є навіть і канонічні причини, бо загальна ненависть супроти епископа є достаточна причина для його усунення.

Замітне й те, чому це всі три епископи так завзято домагаються тепер сліпого послушенства, чому не дбають про те, щоби вірні держалися церкви, чому вірять в те, що ними кермує дух божий та що з того приводу треба всім нам сліпо вірити в те все, що вони проповідують в церковних і світських справах. До того всі вони тішаться довірєм Риму, а Польща всіх їх лишає в спокою. Не тішаться вони тільки довірєм українського народу і то як в краю, так і в нас в Америці. Тут панує пропасть.

Ту саме велику пропасть, яка повстала між владиками а духовенством і вірними в укр. католицькій церкві, добачують рівнож добре і українські священики-громадяне в старім краю і у нас в Америці. А що вони не вміють кривити душею і закривати лиха, тому підносять публично голос в справі санації церковних відносин. І відносяться в першій мірі до духовенства, взиваючи його до самооборони в церковнім і народнім інтересі. Всі вірять, що серед того духовенства знайдеться ще така горстка, що піде ратувати церкву і нарід від неминучої загибели, хоч би за те прийшлося потерпіти. Вони вірять, що нарід жде якраз на голос духовенства і коли воно не заговорить, то сам нарід розвяже ще й справу церкви і її ерархії. А в такім случаю духовенство не може і не буде мати права називати себе провідником в церковнім, а не то вже в народнім життю.

Так розуміють справу діяльнійші одиниці з духовенства. А для нас це справа другорядної ваги. Ми цілком не беремося до орґанізації духовенства. Нам ходить головно о народні справи. Коли церковна ерархія стоїть на перешкоді визвольним змаганням нашого народа, коли воно є сліпим оруддєм для махінацій Польщі, коли вона розбиває національний фронт, вносить заколот і зневажає наших національних ґеніїв, — ми є проти такої церковної ерархії, проти такого духовенства і проти такого епископа. Наш шлях отже ясний. Компромісу тут нема ніякого. Маєте тут: віз і перевіз. Колиж духовенство є тої самої думки, що й ми, коли воно хоче викресати з себе власну силу, яка поборе перешкоди і поведе церкву по шляху, який ми вказали — ми проти цего нічого мати не можемо, а навпаки, можемо тільки радіти, що здорова і сильна національна ідея бере верх всюди, навіть в рядах застрашеного, прибитого і стерроризованого духовенства. Таке духовенство може навіть цілком сміло числити на поперття цілого загалу українського народу, особливо, коли воно буде тремтіти не так за свій власний джаб, а більше за народне добро і добро церкви.

МОЖНА УДАВАТИ БОГАТОГО, ЗНАТНОГО, ВЕСЕЛОГО, — АЛЕ НЕ МОЖНА УДАВАТИ РОЗУМНОГО.

СТАРОКРАЄВИЙ СВЯЩЕННИК ПРО ПОТРЕБУ УЗДОРОВЛЕННЯ ЦЕРКОВНИХ ВІДНОСИН.

Церковна орґанізація, — важний чинник у житті кожної нації, для нації поневоленої й гнобленої являється чинником першорядного значіння. Щоби не шукати далеко за прикладами, згадаймо про значіння для польської національної справи, головно на східних і західних „окраїнах" Польщі, латинської церкви, або дальше про значіння словацької чи ірляндської церковної орґанізації для словацького чи ірляндського поневоленого народу. Також і наша українська церква, православна чи уніятська, поклала в свойому часі немаловажні заслуги на полі національної справи.

Щобо одначе церковна орґанізація могла розвинути належно свій благодатний вплив, щоби була корисною для даної нації, щоби її робота могла увінчатися бажаним успіхом, мусять керманичі тої орґанізації відповідати свойому завданню, мусять бути людьми світлого розуму й благородного серця, а що найважнійше, мусять тішитися у загалу свойого духовенства та вірних повним довірям, глибокою пошаною й щирою любовю. Инакше всі їх зусилля будуть марні, инакше кермована ними церква не принесе ніякої користи для своєї суспільности, ба що більше, може вона стати для неї джерелом неодного лиха, як деморалізації, невірства і т. п.

З огляду на те, члени кожної, а тим більше віруючої суспільности повинні бути сильно заінтересовані в тому, хто стоїть на чолі їх церковної орґанізації.

Ми належимо до нації найбільш у цілому культурному світі поневоленої й гнобленої. Ми, як нація, позбавлені всяких прав. Тому перед нашою церковною орґанізацією отвирається безмежне поле успішної діяльности хочби тільки чисто церковної, але чисто церковної лише з першого погляду, бо в дійсности кожна розумна церковна діяльність є сама по собі рівночасно й діяльностю громадянською.

Та чи наша церковна орґанізація, передовсім керманичі тієї орґанізації, епископи, доросли до свойого завдання? Чи вони в силі зробити те, що в наших обставинах повинні зробити, як для добра своєї церкви, так і для добра свойого народу? Чи вони мають ті прикмети добрих керманичів, про які ми в горі згадували?

Візьмім „найпопулярнійшого" з них, еп. Хомишина. Кожній українській дитині відома ця постать. та чи з найкращого боку? На жаль, ні!

Хто з нас не чув про відносини в станиславівській діецезії?

Більшу частину діецезальною духовенства перемінив епископ питомим собі способом поведення в своєрідних донощиків. Наслідком сього завмерло там братнє пожиття між священиками; один перед другим лякається відкрити своє серце, висловити свої думки, бо не має певности, чи не говорить із донощиком, який перекрутить його слова до непізнання й так донесе їх епископови чи його повірникам, щоби тільки приподобатися кому слід.

Епископ понижує на кожному кроці найповажніших і старших священиків, через що упадає їх повага серед загалу духовенства і серед вірних.

Епископови чужі найзвичайніші правила доброго виховання; він обходиться зі своїми священиками грубо, некультурно, трактує їх не як слуг церкви, а як своїх парубків-наймитів, лаючи їх густо-часто простацькими словами.

В завідуванні своєї діецезії поступає зовсім самовільно, не оглядаючися ні на справедливість, ні на закони, ні на правосильні звичаї та традицію. По думці тридентського собору, котрий в дисциплінарних річах нас не обовязує, завів окремий конкурсовий іспит при обсаді кождої парохії, а це тільки в тій цили, щоби дошкулювати менше милим собі священикам та відчинити собі фіртку до особистої самоволі, усувати з пропозицій поважних і заслужених священиків та надавати найліпші посади молодикам, своїм прихильникам. При цьому не грає найменшої ролі ні спосібність, ні відповідальность, ні моральна вартість кандидата; першенство навіть перед найкращими кандидатами зпоміж жонатих священиків має завсіди целебс, хочби його кваліфікації були найгірші.

Самовільно поступає епископ також при розділюванні духовенству конґруї, яку польський уряд по думці конкордату віддає всю в руки епископа. Цю конґрую розділює епископ зовсім по своїй вподобі, а богато немилих йому священиків цілком її не одержує. Заощаджені цим способом гроші видає епископ на инші цілі.

Протизаконно завів епископ Хомишин у своїй діецезії загальний обовязковий целібат духовенства, приневолюючи до нього насильно молодих людей, які до безженного стану не мають ніякого покликання. Наслідок цього такий, що примусої целебси ширять в народі небувалу досі деморалізацію.

Від років не обсаджує епископ посад „почетних" крилошан так, що всі ті посади тепер опорожнені. Причина цього очевидно та, що епископ не хоче надавати цеї почести жонатим священикам.

Через таке поведення втратив станиславівський епископ всяку повагу й авторитет серед загалу духовенства та своїх вірних і держиться свойого уряду тільки силою світської влади. Наслідком цього ширяться в діецезії, а особливо в самій столиці діецезії, в Станиславові, протестантські секти, яких там передше зовсім не було.

Не багато ріжниться від станиславівського епископа й епископ перемиський Коциловський.

Попереднє неморальне життя еп. Коциловського напятнував прилюдно в американській пресі його товариш із молодих літ проф. Карманський. Як еп. Хомишин, так еп. Коциловський поступає супроти духовенства автократично й самовільно, іґноруючи представлення й ради найповажніших священиків. І він завів протизаконно в своїй діецезії обовязковий целібат, через що й там почалася вже деморалізація, ширена молодими целебсами. Щоби між будучими священиками мати сліпо відданих собі й бездушних рабів, приймає до духовної семинарії щонайгірші одиниці зпоміж молоді.

Як помітує епископ своїми священиками, свідчить факт суспензи пок. о. Волошинського, котрий через довгі літа був архіпрезвитером і два рази по смерти епископів управляв діецезією.

Також еп. Коциловський втратив у загалу духовенства всяку повагу й авторитет та стягнув на себе ненависть вірних.

Знаменний є висказ епископа:

„Я буду дальше своє робити, хоч би тільки мала горстка вірних остала при мені". До загалу вірних отже відноситься він зовсім байдуже.

Декрет папи Венедикта XIV. постановляє, що всякий священик чи епископ, навіть патріярх, має бути позбавлений свойого уряду, коли щонебудь зміняє в установах грецької церкви. Та видно, що папські декрети видаються тільки про людське око, або що наші епископи є понад тими декретами, або може право женитьби нашого духовенства не є правом ни установою грецької церкви, або вкінці, що наша церква є тільки тимчасово грецькою церквою...

Инший папський декрет постановляє, що коли проти пароха або епископа звернеться „одіюм" значної частини вірних, тоді такий парох або епископ має бути усунений. А оба наші епископи стягнули вже давно проти себе ненависть загалу. Здається, що цей декрет має силу тільки серед тої суспільности, котра є сама в спроможности робити у себе порядки. Для поневолених, безсильних народів, і папський декрет без сили... Що більше, в душі огірченого члена поневоленої нації будиться мимоволі підозріння, що таких зненавиджених епископів удержується нарочно при владі в тому намірі, щоби поширювався розстрій в кермованих ними церквах, а через те обезсилювався нарід, що саме на руку гнобителям, з котрими все тримають найвищі церковні кола. Одначе українська суспільність не може мовчати. В імя добра і своєї церкви і свойого народу, ми мусимо змагати всіми можливими способами до як найскорішого переведення санації нашої церковної орґанізації. Помимо теперішнього лихоліття ми все таки в силі ту санацію перевести і то самі, коли покликані до того чинники відтягаються від свойого обовязку. Одного нам тільки треба: **солідарности й послідовности.** Коли на це здобудемося, ми справу виграли; колиж ні — то не нарікаймо на нікого...

о. С. В.
(„Діло").

ОЙ ЗАЦВИЛА У САДОЧКУ.

Ой зацвила у садочку
Червона калина,
Полюбила козаченька
Молода дівчина.

Полюбила карі очи
І чорнії брови,
Виходила що вечера
На любу розмову.

Люба тая розмовонька,
Що ніхто не чує
Ні не бачить, як миленький
Личко поцілує.

А немає миленького,
Дівчинонька плаче:
„Де сьогодня забарився,
Мій милий козаче?"

Прийде милий, чорнобривий —
Дівчина радіє,
Пригорнеться, як голубка,
А серденько мліє.

Піють півні, піють другі,
Дівчина не чує,
З чорнобривим козаченьком
В садочку воркує.

Аж на небі починає
Вже на день свитати,
Перестають молоденькі
Любо щебетати.

Росходяться перед світом
Козак і дівчина
Тай думають, коби скорше
Проминула днина.

Т. Д.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ.

КОЛИ ТАКЕ ГОВОРИТЬ ПОЛЯК, ТО ЧИ НЕ МІГБИ СЕ СКАЗАТИ ЕПИСКОП?

В нюйорськім польськім дневнику „Нови Свят" з дня 23. серпня сього року стрінув я статтю під заголовком „Німець і Українець скаржаться на Польщу". В сій статті ґазета подає розмови свого кореспондента з Українцями під польською окупацією, які явно пятнували польський уряд за переслідування українських церков, за віддаваннє українських православних церков на польські косцьоли, за замиканнє українських церков, і так далі.

Польський кореспондент польської ґазети, яка певно не грішить прихильностю до Українців, додає від себе, що подібні релігійні переслідування не можуть принести ніякої користи навіть самому переслідуючому:

„Переслідуваннє релігійне не навернуло людий другої віри. Навіть інквізиція завела, бо наробила лишень мученників".

Такий голос польської ґазети звернув мою увагу передовсім з того боку, бо я міг його порівняти зі становищем начальства української католицької церкви в Америці. Маємо тут який-такий протест від польської ґазети проти релігійних переслідувань у Польщі, а зі сторони епископа української католицької церкви в Америці навіть такого протесту нігде ніхто не бачив. Ґазети, в яких пишуть люди, встановлені сим епископом, проти Польщі хіба попискуються за вшехпольськими ґазетами, ворожими Пілсудскому, а до боротьби проти окупаційного уряду ні словом не взивають, а епископський ординаріят навіть сим не вдоволяється, але замісць помагати еміґрантам піддержувати своїх братів у старім краю в їх боротьбі проти ворога, запрятує увагу іміґрації боротьбою за національне імя, за святкованнє памяти Франка, і другі справи, які вже давно повинні бути вирішені, та не так як їх хоче вирішити ординаріят.

Голос польської ґазети відай покаже всім українським іміґрантам на одно: коли вже навіть серед Поляків проявляються деякі проблески здорового розуму, коли навіть серед Поляків уже вкрадається деяка зневіра в успіх насильних средств проти Українців, то чейже вже крайна пора, щоби Українці самі взялися раз фішучо до тих своїх провідників, які ширять серед народа зневіру в успіх боротьби й які нас хитрими інтриґами розбивана велику втіху Полякам.

П. Косьмій, Ню Йорк.

ЩЕ Й ТАКІ ЛЮДИ В НАС ТРАФЛЯЮТЬСЯ.

Рідко коли трафляється нам нагода подати ширшому загалови нашого народа якусь гарну відомість з нашої громади. Народна робота в нас іде тяжко, і зібрати людий до якогось діла, корисного для України, тяжче як з каменя води добути. Щоби громадяни по других сторонах могли мати добре поняття, з якими се трудностями нам приходиться боротись, подаємо отсей факт, який відразу й покаже, до якого морального занепаду довести може дурійка, яку стали ширити в Америці епископ Богачевський та його прислужники.

Наша громада рішила піти за голосом старого краю й всего свідомого українського громадянства в Америці та відсвяткувати память нашого великого ґенія Івана Франка. Члени Українського Народного Союза, які рівночасно є головною підпорою української католицької громади, обговорювали сю справу на своїх мітинґах і постановили відсвяткувати се наше національне свято після старого нашого народного звичаю, себто кромі концерту ще й через відправленнє панахиди по Івані Франку. Уряд братства порозумівся з церковним комітетом, і сей радо на се згодився. На основі сього порозуміння уряд виготовив оголошеннє, яке він просив пароха, о. Коритовського, виголосити в церкві зібраним вірним. Панахида мала відбутися дня 25. вересня, а після панахиди, того самого вечера, мав відбутися концерт. Громада була дуже рада: Буде панахида, буде концерт, народ дещо пригадає собі тяжку боротьбу своїх братів у старому краю, побачить, як Іван Франко ціле своє життя віддав на службу народови, і може серед наших громадян найдуться люди, які схочуть у дечому піти слідами великого провідника й дати хочби якусь лепту на матеріяльну поміч для сеї боротьби українського народа за визволення, якій Франко віддав усе, що мав найдорощого.

Нагло сталася несподівана річ. По Службі Божій зявляється в парохіяльнім уряді двох людий, з протестом проти святкування напахиди по Франку.

„Хто, хто важився, хто позволив на панахиду за Івана Франка?"

Як їх успокоїли, щоби вони говорили спокійно, вони далі питали: „Хто дозволив правити панахиду по самовбийнику?"

„Хтож се той самовбийник?" — питає священик.

„Як хто? Франко".

„Хтож ви такі, люди, що таке говорите?" — питає далі священик.

„Якто хто? Ми парохіяни", — гатяться кулаками в груди.

„Добре, що парохіяни, але хтож вам таке нагорив, що Франко самовбийник? Се-ж усі знають, що Франко не був самовбийник".

Самовбийник і самовбийник. „Ми знаємо, і вам можемо доказати", — стали вони пертися. Нічого не помогло переконувати їх, що їх хтось мусів зрурити, що Франко був самовбийник, або може вони щось добре не дочули. Вони ще образилися: вони малиби добре не дочути? Їх мавби хтось піддурити? Ого! Не їх!

Як їм звернулося увагу, що панахиди по Франку домагаються вірні Українці-католики, та що обовязком пароха є вволити волю церковної громади, вони заявили, що громада не має права мішатися до заряду парохією, що громада має сліпо слухати приказів епископа, та що вони заскаржать священика до епископа Богачевського.

Відвідини сих двох людий в парохіяльній канцелярії скінчилися так, що оба просили священика, аби нічого не говорив нікому, що вони там говорили. Священик обіцяв, але самі „гості" не вдержали, і один на другого виговорює, що сетамтой завинив, що він самий дався другому підвести, але він проти Франка й проти панахиди нічого не має й до епископа їхати зі скаргою стидавбися.

Подаю сей факт до публичного відома, пропускаючи покищо імена двох людий, які повинні стидатися свого захованя. Покищо їх безхарактерне захованнє громаді не пошкодило, і громада вдоволиться осторогою. Коли, однак, вони не перестануть далі своєї кертичої роботи, то ми оголосимо їх імена на публіку.

Не оголошуємо ще їх імен тому, щоби робити так, як роблять ті, що карають меч, а не карають руки, яка мечем воло-

діє. Нову огиду на Франка придумали певно не сі два нещасні гарохіяни. Вийшла вона звідки инде: з того самого жерела, з котрого ллється вся огидна лайка проти Тараса Шевченка й Івана Франка і всіх других великих борців України.

Еміль Мельник, Акрон, Огайо.

ХТО ВИНУВАТИЙ ЗА НАШИХ ЕПИСКОПІВ?

У других людий, як у людий, а в нас не так.

Кождий народ має церкви, одну або більше, а кожда церква служить народним інтересам, а в нас церковні достойники народові служити не хочуть.

У чужих народів епископи виступають проти гнобителів народа, а в нашому народі епископи стають з національними гнобителями народа.

Бельгійці мають свого Мерсіє, який під німецькою окупацією кликав Бельгійців до опору німецьким окупантам, а в нас нібито український епископ учить нас покори супроти всіх можних світа та всіх окупантів.

Польський епископ Цепляк виступав проти Москалів у Московщині, поза польською територією, під московською владою, а в нас боїться виступити проти Поляків епископ поза польською територією, на свобідній землі, поза владою польського уряду.

Польські, мадярські, німецькі, французські епископи, при своїм приїзді на евхаристичний конгрес у Шикаго, говорили кожний про свій рідний край та проти кривд, які йому роблять національні вороги, а наш епископ мовчки головою кивав, як польський епископ засудив його церкву і цілий український нарід під Польщею на смерть.

Словом, у других народів епископ помагає при національній боротьбі, а в нас він гнилою колодою заляг у поступі народа до свободи.

І спитаєте певно: хто сьому винуватий?

І ви певно скажете: Епископ. Або: Рим. Або: Варшава.

А я скажу, що не епископ, що не Рим, і не Варшава.

І скажу, що лишень ми самі за се винуваті.

Як хто не вірить, того я спитаю: Що зробилиби Бельгійці, якби їх епископ виступив проти їх національного імени та порадив Бельгійцям назватися приміром Німцями? Що зробилиби Поляки зі своїм епископом, якби поважився кинути каменем як на безбожника на Міцкевича, котрого кілька творів прокляли в Римі, або заборонили правити панахиду по Косцюшку за те, що він був масоном, безбожником або двох епископів на смерть засудив за те, що підчас боротьби Поляків проти Москви вони тягнули за Москвою?

Я вже відай дав відповідь у сім послідним питанню. Я не сумніваюся, що якби так у Поляків трафився такий епископ, який виступивби проти Косцюшка за його безбожність, то Поляки зробилиби з таким епископом те саме, що Косцюшко зробив з двома епископами, які виступили за Москвою.

Я не заявляюся однак аж за такими радикальними способами. Як ми будемо свідомі й солідарні, то й без радикальних виступів зробимо те, що не лишень ніякий епископ не важиться йти проти народа в ніякій народній справі, але десятому епископови перекаже, щоби проти українського народного інтересу не важився виступати.

Зберімся на віча та обговорім справи церкви й народа. Станьмо всі, робітник чи священик в обороні свого народа. Биймо ворогів разом. Спитаймо кождого священика з ким він держить:

З народом чи з епископом?

Піддержуймо тих, які стоять з нами. Не піддержуймо тих, які стоять з епископом.

Епископови не даймо ні цента. Ні цента на духовний семинар, котрий буде виховувати лишень яничарів. Ні цента на Петрів гріш. Ні цента на катедратик, коли він іде на брошури проти Франка.

Не спускаймося на других. Вислід боротьби залежить від нас самих.

С. Фесолович, Ню Йорк.

З українського життя в Америці.

АСТОРІЯ, Н. Й.

Отвирають нову українську школу.

Як уже відомо зі „Свободи" з дня 28. вересня, в Асторії основано недавно Українську Громаду, котра поклала собі за ціль провадити українську школу в сій місцевости та, по можности, почати також правдиве громадське життя.

Заходи шкільного комітету вже увінчалися успіхом, бо досі записалося до сеї школи 40 дітей, а комітет сподіється, що на сьому не скінчиться та що родичі, які своїх дітей ще не привели до школи, зроблять се в найблизчій будучности.

Шкілька наука почалася в українській школі дня 14. вересня. Вона ведеться в Чеськім Домі під числом 29-19 Вулсі Евеню. Школа відбувається в кождий вівторок і четвер від години гів до пятої до пів семої вечором.

С. Кривень, предсідатель; А. Климишин, секретар; Д. Бурдига, касієр шкільного комітету.

ДІТРОЙТ, МИШИГЕН.

„Українська Ґазета".

В нас появилося під датою 9. вересня перше число „Української Ґазети", яку видає Українська Видавнича Спілка, заінкорпороване підприємство. Ґазета має виходити раз на тиждень.

Перша стаття газети приписує заслугу за виданнє першого числа д-рови Кібзейови. Під сим подана програма ґазети, яка вичисляє аж 10 пойнтів, але не каже, з ким держить. В 10. пункті говориться, що буде боронити всіх українських ґруп, без огляду на його (так: його) політичні переконання і релігійні віроісповідання.

Др. Кібзей, предсідатель видавничої спілки, пише в статті про потребу газети, а відтак каже:

Яка має бути газета?

Якоїж нам треба? Ми Укр. Народ — отже треба нам Укр. Ґазети — нашого рідного речника, який стов би на сторожи наших справ, боронив наші права, та впоминався за наші кривди. І який нарід, така повинна бути ґазета.

А щоби она була ґазетою народною, газетою українською, треба, щоби видавав її Укр. Нарід. І так вона і є.

Далі він каже:

„Дальше цілею нашою буде вести чисту і здорову пропаганду в народних справах. В полеміку пхатися не думаємо...

„Отже Вам і всьо, на що, та що, і за що. Будьте людьми, будьте людьми культурними, добрими Американцями, та чесними Українцями.

„Зробіть „Укр. Ґазету" своїм речником — щоби вона всім і вся говорила — що в Детройт є Українці".

На другій стороні є стаття: **Перший Українець адвокатом у стейті Мішиґан.** Говориться про п. Осипа Чарновського. До статті додана примітка складача, щоби голосувати на нього як на посла до стейтової леґіслятури.

З місцевих американських газет уже знаємо, що п. Чарновський кандидатури не добув. „Дзенник Польскі" писав тоди:

„Як видно, з польських кандидатів номінацію дістав лишень обиватель Людвик Ф. Вуйцік, видавця „Дзенніка Польскєго" і банкир. Другі кандидатови польського походження дістали голосів... Чарновський 9142".

„Українська Ґазета" взагалі завалена політичними оголошеннями. Кромі п. Чарновського оголошувано там кандидатуру Поляка Яна Кронка на шерифа повіту Вейн. Він також перепав, побитий Американцем Едвардом Стейном.

В **„Місцевій Хроніці"** згадується про богато місцевих товариств. Подибую тут, хто є редактором „Української Ґазети". Тут редактор пише про себе самого:

Четверта „Українська Народна Школа" при ул. Ґалек і меккей-зорганізована та піддержувана кількома свідомійшими одиницями. Першим Учителем сеї школи, котрий доложив чимало труду, праці і самопожертвовання п. Ю. Т. Мартинів — теперішний Редактор нашої Української Ґазети.

Се є важнійші місця з ґазети, які кидаються кождому в очи.

Дітроєць.

КОМУ ВОНИ СЛУЖАТЬ?

(З холмського „Нашого Життя").

Як назвати працю тих людей, які нині, під маскою ріжних польських партій, являються серед українського народа та своїми гарними словами вчать „цемних хлопуф", нібито боряться з панами? Але вже минули ті добрі часи, коли можна було дурити селян та робітників і гарненько жити з їх праці. Нині наш селянин та робітник пізнає тих панів і під маскою „соціялізму", бо він знає, хто в соймі голосував разом з панами за осадництво, видираючи йому землю — варстат праці, проти наділення безземельних і малоземельних землею без викупу, проти відкриття українських шкіл — всі вони голосували проти тих законів, яких домагалися наші українські посли, щоб облекшити нужду, в якій нині живе український народ. Тепер польський хлопський звійонзек, який ворожо ставиться до українського народа і його рідної мови в місті Здолбунові видає газету під назвою: „Наша Справа"*) на українській мові і намагається переконати українських селян та робітників, що після майської „моральної" революції наше життя покращало, а коли будемо розумні та виберемо їх до будучого сойму, то вони подбають про те, щоб було і зовсім добре.

В 2-гім числі газети „Наша Справа" вони пишуть: „Тріюмфальний вхід марш. Пілсудского до Варшави — болюча рана на тілі чорної реакції (панів), які роками правили державою й годували свою братію. Від жаху та сполоху в чорному обозі все скамяніло або поховалося"...

Ми, українські селяне та робітники, можемо сказати тим добродіям: Панове, залишіть ви нас в спокою! Ми вас вже так пізнали, що вашим гарним словам, навіть і на нашій українській мові, не віримо. Чорна реакція (пани) не злякались і не поховались, а вільно і нині свавільничають, а ось сини українського народа, які боролись з тими панами за кращу долю, ще й досі сидять по тюрмах, до яких поховали їх від народа ці „скамянілі" пани.

Чим то пояснити факт, що все і тепер по відношенні до нас йде по старому? Лишилось „одродзене моральне" без санації (оздоровлення) відносин на наших землях і то у всіх ділянках нашого життя. Чим то пояснити, як не тим, що й ви, панове, наші непрошені опікуни, в цьому винні, бо такі у нас вівношення це ви самі завели спільно зі своєю націоналістичною реакцією і тепер це вам потрібно. Досить дурисвитства!

Селянин М. К.

*) А і хитрі ці підпанки, — то аж! Знають, що на Волині наша селянська газета „Наше Життя", це любима газета для українського селянина то й давай свою „Нашу Справу" друкувати подібно до „Нашого Життя". Та, пане, не візьмете на гачок! — Прим. складача.

ГЕЙ, ДО БОЮ!

Гей! до бою з ворогами
За кращую долю!
Коли усіх покоїаєм,
Здобудемо волю.

Ми мук стільки натерпілись,
Що не мож списати,
Та ще й нині ярмо тягнем,
Боїмось скидати

Того ярма, що вілося
В нашу, браття, шкіру.
Чи-ж не час вже сказати їм,
Щоби знали міру?

Большевики фарбовані,
Ляхи череваті
І та всяка дрань — голота,
Тонкі і пузаті.

Ой час, браття, час найвисший,
Та не всі се знають.
Є богато у нас темних,
Що лиш нарікають.

Нарікають, проклинають,
Свою гірку долю,
Але то ще є за мало,
Що-б вийти на волю.

Треба, браття, усім разом
Ось-тут гуртуватись
Та народні товариства
Всюди закладати.

Нехай живе рідне слово
И пісня українська;
Для ворогів тих лукавих
Хай родиться пімста.

Пімста ворогам неситим
За народа муки,
За виссану нашу кровцю,
За ковані руки.

Бо вже досить тої муки,
Час нам вже вставати,
Пора білих та червоних
Ворогів прогнати.

Є надія в наші сили,
Лише, браття, жваво,
То здобудем в Україні
Наше рідне право.

Лиш треба все здобувати,
Труду доложити,
А коли й те не поможе,
Треба сили вжити.

Силою ми знищим зовсім
Все кодло вороже;
Тож до бою, браття наші,
Нам лиш бій поможе.

С. Т.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

ІВАН ФРАНКО.

ІВАН ВИШЕНСЬКИЙ

ПОЕМА.

(3)

(Продовженнє)

А павук собі швиденько
Від верха до споду входу
Нитку натягав, по нитці
Зараз до гори поліз.

І почав як стій снувати,
Протягати, заплітати
Ниточки, і швидко сітка
Вхід яскині заплела.

Старець думав: „Висилає
Ще мабуть своїх шпіонів
Земнеє життє за мною,
Хоче вислідить мабуть,

„Чи ще де хоч павутинка
Духа мойого не вяже
З тим життєм, аби за неї
Потягти думки мої.

„Сей павук, се може ворог,
Що свою зрадливу сітку
Заставля на мої мрії,
На думки мої й на зір".

І вже ось підняв він руку,
Щоб зірвати павутину,
Та нова шибнула думка
У старечій голові.

„Сім братів колись тікавши
Від поганської погоні,
Схоронились у яскиню
І заснули твердо в ній.

„А павук отак самісько
Заснував весь вхід яскині,
Вратував їх від погоні,
Спас для Божої хвали.

„Тою сіткою закриті
Спали ті брати в яскині
Триста літ, аж поки Бог їх
На свідоцтво не позвав.

„Збуджені Господнім словом
Стали свідками безсмертя,
Свідками того, що в Бога
Три століття — се момент.

„Може з Божого наказу
Сей павук тут сіть мотає, —
Може Бог мене на свідка
Теж для себе зберіга?"

Втім тихенько забреніла
Павутина; чорна муха
Замоталася в ту сітку,
Стала сіпатись, пищать.

І павук прибіг що духу
І давай мотати живо
Павутину і вязати
Мусі крила і лапки.

То прискочить, муху вкусить,
То відскочить, знов мотає;
Муха сіпаєсь що сили
І тріпочесь і пищить.

„Га, поганий кровопийче, —
Мовив старець, — чи на те ти
Аж мою найшов яскиню,
Щоб і тут життє вбивать?"

І вже руку піднимає,
Щоб розшарпать павутину,
Увільнити бідну муху, —
Та знов думка зупиня.

„Без Господнього хотіння
Навіть мушка ся не згине;
Бог і сему павукови
Дав отсей його талан.

„І якеж я маю право
Відбирать йому сю страву,
На котру він своїм робом
Таки тяжко працював?"

І він став поклони класти,
Горячо почав молиться,
Та весь час він молячися,
Чув, як муха, мов дитя

Сіпалась у павутині
І пищала і квилила.
Серце в старця тріпоталось, —
Та рука не піднеслась.

VII.

„Цілу ніч гуляв тут вітер
Скиглив по щербатих скелях,
Вило море й камяні
Стіни гризло і товкло.

„Цілу ніч страшенний холод
Проникав мене до кости,
І немов на Божім суді
Я тремтів, зубами сік.

„Я тремтів, у кут яскині
Заховавшись, і трівога
Проняла мене й молитва
Не ворушилась в душі.

„І я чув себе безсильним,
Бідним, хорим, одиноким,
Мов дитя, сирітка кругла
Без матусі, без вітця.

„Бачилось, земля завмерла,
Вимерли всі люди в світі,
Я один лишивсь останній
Х страховищах отих.

„Бачилось, і Бог у небі
Вмер, один лиш чорний демон
Тепер паном у вселенній
І гуляє і реве.

„І я був мов та пилина
Згублена з порядку світа,
Що про неї всім байдуже,
Богу й людям і чортам.

„А тепер заблисло сонце,
Щезли демони півночи,
Уляглись вітри скажені,
Теплотою подиха.

„Теплота огріла тіло,
І душа воскресла в тілі,
Віднайшла свойого Бога
І молитву віднайшла.

„Щож се за крутії дебри,
У які мій ум заходить?
Сеї теплоти крихітка
В тілі душу виклика!

„Так удар кресила іскру
Викликає із креміння,
А ся іскра, се пожежа,
Жар і блиск, тепло й життє.

„Жар, життє, тепло і світло
Разом з тим і смерть, руїна,
І нове життє й безсмерте,
Се душа всесвітна — Бог.

„Крихта теплоти і світла —
Іскра в тілі, у мертвому
Душу будить, — без тієї
Теплоти — душі нема.

„А в душі розводить ясність,
Порив, віру — без тієї
Теплоти немає віри,
Ані ясности в душі.

„А та віра творить чуда,
Творить і найвисше чудо
Над всі чуда — творить Бога,
Відкрива його для нас.

„Бог відкрився нам— от дивно!
Все він відкривався в днину;
У горячім, теплім краю,
В світлі, в блискавці, в огні.

„В реві вихру, в пітьмі ночи,
У ледах, снігах ціпущих
Він не відкривавсь нікому.
Бог, — се світло і тепло!

„Алеж Бог — творець усього,
Він творець тепла і світла...
Чи творець морозу й леду?
Ні, про се мовчить письмо.

„Се тепло — воно за хвилю
В мертвім тілі творить душу,
У душі тій родить віру, —
Вицвіт віри той — Бог...

„Чом не можна би подумать,
Що душа і її віра
І сам Бог, то тільки витвір
Тої дрібки теплоти?

„Боже, може гріх так думать?
Але ти-ж велів шукати
Правди!... Без твоєї волі
Думка не прийде на ум".

Так з думками бився старець
І молився і томився,
Але давне просвітління
Не хотіло вже вернуть.

І він плакав. „Чи на теж я
Тиху келію покинув,
Скит відлюдний, щоб аж тута
В путах сумніву скінчить?"

VIII.

„Що за незвичайні гості
В мою яму заблудили?
Що се за посли і відки
Вітер ось мені приніс?

„Ті платочки сніжно-білі —
Чи се сніг? Алеж не тають!
Дивний запах з них несеться...
Боже мій, вишневий цвіт!

„Цвіт вишневий — тут — в тих [скелях!

„Де тут вишні на Афоні?
О скажіть, таємні гості,
Повідайте, відки ви?

„Запах ваш такий чудовий,
Аж до серця він доходить,
В душу сипле насолоду,
Чимось рідним навіва.

„О, скажіть, ви з України,
Із далеких, рідних селищ,
Що тепер вишневим цвітом,
Скрізь обсипані стоять?

„Чую, чую рідний запах,
І моє старее серце
Грає в груди! Боже милий,
Та не вже ж я не забув?

„Та не вжеж та Україна,
Сей квітчастий рай веселий,
Се важке, криваве пекло —
Ще для мене не чужа?

„Що мені до неї? Важко
Їй небозі там бороться
З Єзуїтами й Ляхами, —
Та не легко-ж і мені.

„Є своя борба у мене,
Та борба, що кождий мусить
Сам перевести з собою,
Поки иншим помагать.

„А чиж я свої найкращі
Думи і чуття й змагання
Не віддав їй на услугу
В тій великій боротьбі?

„Чиж не був я їй порадник
На непевнім роздорожу?
Чи не додавав відваги
Її втомленим борцям?

„Ах, і чи то не ранила
Мою душу їх невдяка,
Непокірність і зневага,
Нетямучість їх тупа?

„Чиж мене не відіпхнуло
Їх гордее недовірство?
Чи я не отряс на завше
Пил їх із своїх чобіт?

„Так чогож ви, білі гості,
Сиротята весняні,
Тут із вирою заблукали
І свій запах принесли?

„Не для мене вже ваш запах!
Не для мене ті далекі
Спомини про Україну, —
Я давно для неї вмер!

„Вмер! А чом же серце скаче,
Чом же кров живійше беться,
Думка чайкою літає
Над садками рідних сел?

„Пігі! Пігі! Цвіти, трави...
Вишні молоком обліті...
Верби мов зелені копи...
Дим зо стріх у гору весь...

„Соловейко на калині
Так лящить, аж серцю любо...
Діти бігають... дівчата
Десь співають у садку...

„Геть, о геть, далекі гості!
Ви внесли мені тривогу
В пристань тихого спокою,
Вир життя в мою труну".

IX.

Вечеріє. Тінь довжезна
Від скали лягла на море,
А там ген легенькі хвилі
Злотом, пурпуром горять.

Із гнізда скального старець
Тихо дивиться на море,
З хвиль тих злото-пурпурових
Десь мостить далеко шлях.

Шлях мостить у край далекий
Через гори і долини
Аж на рідную Вкраїну,
А тим шляхом думи шле.

Шле сердечне привитання
І любовєю й тугу,
Що, здавалося, давно вже
Похоронені були.

Аж ось глянь, тим ясним шля- [хом
Звільна барка надпливає,
Бризька золото й пурпура
Зпід весел і зпід руля.

Теплий вітерець вечірній
Роздуває білий парус,
І пливе мов лебідь барка
До Афонської гори.

Чи то братчики вертають,
Що ходили в край далекий
На монастирі просити?
Чи то прості гандлярі?

Чи побожні пілігрими,
Паломники правовірні
Прибувають на поклони?
Чи до Прота*) се посли?

*) Прот — найстарший над цілою чернечою республікою на Афоні.

(Дальше буде).

ВАЖНЕ ДЛЯ УКРАЇНСЬКИХ ШКІЛ В АМЕРИЦІ

Отсим повідомляємо Хв. Заряди тутешніх українських шкіл, що ми замовили зі старого краю український Буквар (зладжений спеціяльно для Америки) і Другу Читанку М. Матвійчука. Обі сі шкільні книжки є написані після найновійших педагогічних вимог і після нашого найновійшого правопису. Ніякі, видані доси шкільні підручники для початкових українських шкіл, не можуть рівнатися з читанками п. Матвійчука. Про них навіть україножерне „Слово польске" мусіло висловитися з признанєм і остерігає перед ними польську владу. Голос наших національних ворогів — се найліпша рекомендація обох згаданих книжок.

Сподіваємося дістати сі книжки десь в половині вересня. Тоді напишемо про них обширнійше і подамо їх ціну. Покищо просимо Хв. Заряди наших шкіл надсилати відповідні замовлення.

Книгарня „Свободи".

„І ВРАТА АДОВІ НЕ ОДОЛІЮТЬ".

З днем 15. серпня Військовий Табор в Йозефові зліквідований.

Перебуваючі ще в Йозефові останки колишньої нашої еміграції розходяться по усім усюдам. Се подія, якій треба присвятити декілька слів, бо з Табором в Йозефові вяжеться історія наших визвольних змагань.

Військовий Табор в Йозефові повстав літом і осінню 1920 р. з тих частин Української Галицької Армії, які під проводом ген. Кравса зі зброєю в руці перейшли на територію Чехословацької Республики, уважаючи нечестю для національних почувань боротися поруч петлюрівської армії за вдержання Галичини для Польщі. Згодом чеські власти перенесли з Німецького Яблінного і Ліберця до Йозефова інтернованих ще з 1919 р. гірську бригаду з III. Корпуса УГА і наших військових поворотців з італійського полону. Таким чином — Військовий Табор в Йозефові став був на протязі 6-ти років централею і прибіжищем для останків незабутньої Української Галицької Армії.

Від березня 1923 р. чеська влада то з власного почину, то під напором Польщі переводила ліквідацію Табору. З 10.000 військової еміграції на території Чехословаччини лишилося в сьому році яких 1.000 людей. Решта опинилася на становищі цивільної еміграції в Чехословаччині і Німеччині; частина серед ріжних митарств і докучливих перепон польських властей дісталася домів до Галичини; частина переїхала на Радянську Україну, а поважне число дісталося за океан — до Злучених Держав Північної Америки, до Канади, до Бразилії і т. д. Але всі вони — ті наші вояки УГА, — деб вони не були, звязані споминами про Йозефів і перенятi думками і мріями, які плекали в Йозефові, навіть мимо ріжних партійних переконань і суспільного світогляду.

Бо Військовий Табор в Йозефові — се не був збір фізичних і душевних інвалідів. Се не був табор мародерів битви. Се не були навіть люде з психологією інтернованих чи полонених. Не були се вічно затужені і розплакані емігранти. Військовий Табор в Йозефові не був також тільки місцем постою наших стрільців і старшин.

Члени Військового Табору в Йозефові — се були борці, що ждали хвилі боротьби за волю рідного народу і його Держави. Вірні присязі, ждали приказу до нового зриву. Події пішли на якийсь час иншим шляхом.

А тим часом ревно і запопадливо працювали. Свідоцтвом їх праці безчисленні фахові курси, школи, „Культурно-Просвітний Кружок" і орган „Український Скиталець". Збірки на народні цілі, на „Рідну Школу", „Просвіту", для Краєвого Товариства Інвалідів — незабутній доказ їх жертвенности. Участь у визвольних змаганнях у відомім часі — се свідоцтво, що для їх любови до рідного народу не було ні меж, ні кордонів, що слова їх покривалися ділами... Все те робили самі, власними силами, без тепла і належної любови зі сторони власної суспільности, яка їм, вірним лицарям народу, по справедливости належиться. А Президентові і найвищому Вождови чехословацький уряд два рази заявив, що не бажавби собі приїзду його між своїх жовнірів. Нині можна се вже отверто сказати...

Табор зліквідовано, вояки УГА перебувають уже на ріжних місцях, в ріжних краях і серед всіляких обставин.

Але ідея, за яку боролись і гинули, для якої жили, горіли і страдали вояки преславної УГА — жива. Жива вона в серцях братчиків галицького стрілецтва і старшинства. Не вбє її нивішне лихоліття. Як фенікс з попелу загорить вона у слушній хвилі, кличучи голосом архангела своїх вірних синів — лицарів на велике діло. Нема Табору, але є ідея, є стрілецтво, є Президент і є поневолений, але живий думкою і духом Український Нарід! Росте в силу український нарід над Дніпром. Fortuna variabilis та ідея immutabilis. Зійдуться ще наші Стрільчики, але не до табору інтернування, а на полі лицарської слави...

І. П.

МІТИНГИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

ШИКАГО, ІЛЛ. Бр. св. О. Николая, від. 106, повідомляє, що звичайний місячний мітінг відбудеся в неділю, дня 26. вересня, в гали парохіяльній при Оклей і Райс ул. На порядку нарад є важні справи до полагодження. Проситься всіх членів явитись на мітінг. Також довгуючі члени най вирівнають свої належитости, бо будуть суспендовані з У. Н. Союза і Товариства. — Маґас Стахів, предс.; В. Гриньків, секр.

ПОЗІР! CAMPBELL, O.! ПОЗІР!

ТОВАРИСТВО СОКІЛ, відділ 218 Укр. Нар. Союза

— устроює —

БАЛЬ

В СУБОТУ, 25. ВЕРЕСНЯ 1926

В ІТАЛИЙСЬКІЙ ГАЛИ при 12-тій улиці.

Початок о годині 1.30 вечером.

Вступ для мущин 50 центів, для женщин 25 центів

Шановні Громадяни Кемпбел, О.! Тов. Сокіл має честь запросити всіх чесних громадян на цю забаву, де зможемо забавитись і погуляти до схочу. За забаву ручить 220

Комітет.

НАВОДНЕННЯ ЗЕМЛІ В АРІЗОНІ.

Де сама природа не дала доброго ґрунту та доволі води для урожаю, там людина мусить собі доповняти ті недостатки. В сухі дні огородники зрошують огороди і парки та поливають ростини водою з каналів, криниць і резервуарів. На фармах, де поля за великі для такого поливання, хлібороби стараються зберегти вохкість в землі таким способом, що часто її переорюють і заскороджують. Та все те можливе й вистарчає тільки в таких сторонах, де одні все таки перепадають і залишають в землі воду. Та є зовсім сухі райони, де хліборобство можливе лише тоді, коли поля наводнити штучно. Величезні простори такої зовсім сухої землі є на американськім Заході. Приватні компанії і фармерські організації повикопували там уже дуже богато каналів для наводнення, та останніми часами федеральний уряд перевів роботи й будови, які рахують до найбільших інжинірських подвигів нашого часу.

Одною з таких будівель є так звана Рузвелтова Гребля в західній Арізоні, що служить для наводнення ріки Солт Ривер. Ріка та випливає з верхів Білих Гір і далі в низу вже недалеко столиці Арізони, міста Феникс, пливе широкою долиною з незвичайно родючим ґрунтом, та без дощу; посуха там рік у рік. На початку весни, коли в Білих Горах тають сніги, Солт Ривер має води досить і часто заливає долину, але пізніш і в літі в ріці води мало. Ціле питання наводнення було в тім, щоби зберегти ту воду, що прибуває в час розливу ріки та використати її в літі.

Після того, як точно досліджено геольоґічну будову й метеорольоґічні відносини в долині ріки Солт Ривер, рішено збудувати греблю 62 милі від міста Феникс, де, в тім місці, де ріка пробивається через гори. Гребля та мала творити заставу для штучного озера — двацять пять миль в довжину і від одної до двох миль завширшки— яке раз наповнене водою, було би постійним резервуаром для наводнення долини.

Будування не було легке й не обійшлося без невдач і розчарувань. Для довозу потрібних матеріялів прийшлося наперед будувати й мостити дороги. Коли достава цементу здалека показалася надто дорогою, на місці збудовано цементовий завод. В окремих тартаках різано дерева, вирубані в сусідних лісах. Аж після тих вступних робіт приступлено до головного завдання.

Рузвелтова Гребля довга на 1080 стіп і висока на 280 стіп. Збудована в формі пів-колеса, з широким фундаментом, що далі вверх постепенно звужується. В греблю ту увійшло 340,000 кубічних ярдів всякого матеріялу, між иншим 25,000 бочілок цементу. На сорок миль нижче Рузвелтової Греблі збудована друга застава, відома під назвою Ґраніт Риф. Звідтіля вода з річного каналу спливає иншими каналами в долину, де вона зрошує десятки тисяч акрів сухої землі та перетворює колишню пустиню в зелені поля і цвитучі сади й городи. Ґраніт Риф високий на 38 і довгий на 1000 стіп.

Озеро, яке повстало через загачення ріки Рузвелтовою Греблею, містить в собі досить води для наводнення 220,000 акрів землі. Це найбільше в світі штучне озеро. Економічне значіння того наводнення показують ціни на землю: коли давніш один акр можна було купити за 5—6 долярів, то тепер його ціна не менша 100 долярів. За деякі сади рахують по тисячу долярів за акр і більше.

Вода з головного озера спливає в канал, а з нього через застави й „ворота" в менші канали, що розходяться в усіх напрямках на поля. На полях воду спускають в борозни, якщо поле засаджене картоплею чи иншою городовиною. Коли мають сіяти зерно, то ціле поле заливають водою, поки земля не втягне в себе досить вохкости.

ПОЖИВНІСТЬ НАЙВАЖНІЙШИХ ОВОЧІВ.

Здавна вже противники вегетаріянців говорять, що овочів не можна вважати поживою, хочби тому, що мають у собі багато води. Отже можуть бути лише ласощами й побуджуючими засобами для людських нервів завдяки запахові, свіжости й квасови. Учений Балянд написав на цю тему довшу наукову працю, на основі розсліду винограду, помаранч, ґранатових яблок, фіґ, бананів, оливок, бресквинь, міґдалів, ліскових і волоських горіхів, черешень, айв, порічок, суниць, малин, дерену, грушок, яблок і сливок. З його обчислень виходить, що всі овочі, коли достиглі, то містять у собі 72—92 процент води. Самособою скількість води зменшується після висушення. І так менше або більше сушені родзинки, сушені сливки, фіґи, міґдали й горіхи рідко коли мають більше як 33 проц. води. А сушені міґдали і горіхи мають часто навіть менше як 10 проц. води. Азоту (білковини) мясисті овочі мають лише дуже мало. Ще найбільше його має банан (1.45 проц.) зате лише 0.25 проц. є його в грушці. Багатшими в азот є горіхи й міґдали (15 до 20 проц.) у сушеному стані. Ще менше мають овочі товщу й усіх складників, що розпускаються в етері (етеричні олійки, смола й красильні складники). Тут виїмкою є оливки, міґдали й горіхи, що мають у собі 58—68 проц. олив в сухому стані. Дуже вбогі є теж овочі в складники попелу, який остається після спалення. Фіґи, грушки й сушені сливки по спаленню оставляють сліди манґану, а целюльозу можна було найти лише в айві й дерені. Щодо скількости квасів на першому місці стоять малини й порічки. Крім води головними складниками мясистих овочів є цукор і т. зв. екстрактивні матерії (крохмаль, декстрина, пектина, ґума, цукрова целюльоза й кваси). Найважнійшу ролю при відживлюванні овочами творить цукор, а екстрактивні складники, коли й є поживні, зате є менше стравні. Але навіть цукор є лише в деяких овочах, як прим. бананах, дактилях і фіґах у таких скількостях, що їх можна уважати поживними з кляси вуглеводнів.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА.

ВОЛОДИМИР ПЕЩАНСЬКИЙ

(10. XI. 1873—26. VIII. 1926.)

Дня 26. серпня помер у Львові після довголітньої недуги інжинір-архитект, спеціяліст-знавець староруської та староукраїнської іконописі та мистецького промислу, Володимир Пещанський. Еміґрував з Великої України в 1921 р., привіз Покійник зі собою прекрасну збірку ікон, килимів, вишивок і картин, які послужили матеріялом для уладженої тодіж в Нац. Музею виставки. В довоєнній Росії здобув собі Покійник глосненім як знавець і консерватор мистецької старовини, якій посвятив усе своє життя. Опинившися на Галицькій Україні, старався примножити своє знання і досвід до нинішних вимог. Першим і многоцінним його ділом була систематизація та виїмково-вміла реставрація ікон Національного Музею у Львові, а далі ікон і килимів Музею Наук. Тов. ім. Шевченка тужже. Для видавництва Національного Музею у Львові написав він цінну з наукового боку, а разом з тим дуже популярну і повчаючу розвідку п. з. „Старі килими України" (1925), а дальше „Богородчанський Іконостас" (1926) та „Техніку галицької іконописі" (друкується). Для всіх цих видань видав Покійник знамениті знимки і репродукції. Крім цього як архитект запроєктував будинок Національного Музея. Працюючи в Національному Музею, з невмнчою енерґією і знанням працював для Музею Наук. Тов. ім. Шевченка, в якому перевів систематизацію й опис збірки килимів та почав систематизацію вишивок і гафтів, на основі якої задумував скласти студію п. з. „Український людовий орнамент". Для журналу „Богословія" написав довшу статтю про „Великоруську і староукраїнську ікону".

До нас добився Покійник уже дуже хорою і знеможеною людиною і можна було тільки подивляти енерґію і любов, з якою він, не дивлячись на недугу і тяжкі з матеріяльного боку життєві умови, не кидав праці аж до моменту, коли мусів лягти в ліжко, з якого вже не піднявся. — В. И. П.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ